

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบให้ตอบโดยเสรี (Open End.) เพื่อสำรวจบทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนในการสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร วารสาร ผลงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารงานวิชาการ ดังกล่าวในบทที่ 2

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อกำหนดเป็นบทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 5 หมวด ดังนี้

1. หลักสูตรและวัสดุหลักสูตร
2. กิจกรรมการเรียนการสอน
3. การนิเทศการศึกษา
4. การบริการทางวิชาการ
5. การวัดและประเมินผลการศึกษา (ดูในภาคผนวก)

2. การสร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราว

2.1 ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามบทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

มี 2 ลักษณะคือ

2.1.1 แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ บทบาทที่ควรจะเป็นและบทบาทที่ปฏิบัติจริง แต่ละส่วนจะประกอบด้วยอัตราน้ำหนักความคิดเห็นตามลำดับตั้งแต่ 1 -5 ดังความหมายต่อไปนี้

5	จำเป็นมากที่สุด	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ปฏิบัติมากที่สุด	สูงที่สุด
4	จำเป็นมาก	เห็นด้วย	ปฏิบัติมาก	สูง
3	จำเป็น	เฉยๆ ไม่แน่ใจ	ปฏิบัติบ้าง	ปานกลาง
2	จำเป็นน้อย	ไม่เห็นด้วย	ปฏิบัติน้อย	น้อย
1	จำเป็นน้อยที่สุด	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ปฏิบัติน้อยที่สุด	น้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม	บทบาท ที่ควรจะเป็น					บทบาท ที่ปฏิบัติจริง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	1. พิจารณาหลักสูตรที่ใช้โดยรอบคอบ		✓							
2. คู่มือหนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ตรงกับหลักสูตรเพียงใด	✓									✓

2.1.2 แบบให้เลือกตอบโดยเสรี (Open-End) ให้ผู้ตอบเขียน
 แนว หรือชี้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนของตน ซึ่งคำถามแบบนี้จะเขียนต่อท้ายบทบาท
 ทางวิชาการของแต่ละหมวด ทั้ง 5 หมวดดังกล่าวแล้ว

2.2 เนื้อหาของแบบสอบถาม

สร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราวตอนที่ 1 มีจำนวน 5 ข้อ และ
 ตอนที่ 2 มีจำนวน 110 ข้อ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารด้าน
 วิชาการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ตามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ
 ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่ง เป็นข้อสอบแบบ
 เลือกตอบมีทั้งหมด 5 ข้อ

2.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ตามเกี่ยวกับบทบาททางวิชา-
 การของครูใหญ่ซึ่งมีจำนวน 110 ข้อ และกำหนดให้ครอบคลุมเนื้อหา 5 หมวดดัง
 รายละเอียด

1. หลักสูตรและวัสดุหลักสูตร	20	ข้อ
2. กิจกรรมการเรียนการสอน	30	ข้อ
3. การนิเทศการศึกษา	22	ข้อ
4. การบริการทางวิชาการ	17	ข้อ
5. การวัดและประเมินผลการศึกษา	21	ข้อ

3. การสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปทดลองใช้กับครูใหญ่โรง-
 เรียนประถมศึกษา-สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จำนวน 10 คน เมื่อ
 คนเดือน มกราคม 2521

3.2 การปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่ไต่คดลองใช้จำนวน 10 ฉบับ มาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เช่น แก้ไขภาษาที่คลุมเครือไม่ชัดเจน ในตอนที่ 2 ได้ตัดข้อที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ออก เพื่อให้แบบสอบถามมีความเหมาะสม รัดกุมและครอบคลุมเนื้อหาความรู้วิชาการครบทั้ง 5 หมวด โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จึงได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวและโรงเรียน เป็นแบบเลือกตอบ
จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเปรียบเทียบบทบาทที่ควรจะเป็นกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง จัดแยกเป็น 5 หมวด ได้ดังนี้

หมวดที่ 1	หลักสูตรและวัสดุหลักสูตร	19	ข้อ
หมวดที่ 2	กิจกรรมการเรียนการสอน	27	ข้อ
หมวดที่ 3	การนิเทศการศึกษา	19	ข้อ
หมวดที่ 4	การบริการทางวิชาการ	15	ข้อ
หมวดที่ 5	การวัดและประเมินผลการศึกษา	20	ข้อ

ตัวอย่างประชากร

ให้นำแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา-สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม 252 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มงานสนามเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2521 โดยเริ่มที่ทำการส่วนการศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เข้าพบหัวหน้าส่วนเพื่อขอความร่วมมือ

ในการแจกแบบสอบถามไปยังหัวหน้าหมวดการศึกษาทุกหมวดของจังหวัดนครปฐม เพื่อให้ส่งแบบสอบถามไปให้ครูใหญ่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม จำนวน 252 คน ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดเวลาไปรับแบบสอบถามคืนจากหมวดการศึกษาทุกอำเภอในวันที่ 2 มีนาคม 2521

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และวิเคราะห์ดังนี้

1. แยกแบบสอบถามว่าแต่ละอำเภอมีครูใหญ่ตอบแบบสอบถามอำเภอละกี่คน และได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้นกี่ฉบับ
2. นำแบบสอบถามในตอนที่ 2 จำนวน 100 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่ามาวิเคราะห์ โดยดำเนินการดังนี้
 - 2.1 นำแบบสอบถามแต่ละข้อมาแจกแจงความถี่ว่าแต่ละมาตราส่วนมีผู้ตอบจำนวนกี่คน
 - 2.2 ใช้จำนวนความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นน้ำหนักแสดงค่าของพฤติกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการ ถ้าจำนวนความถี่ของผู้ตอบสูงที่สุดระดับชั้นของพฤติกรรมสูง แสดงว่าโรงเรียนปฏิบัติตามพฤติกรรมซอ้นั้นสูง
 - 2.3 ให้นำหนักแต่ละมาตราส่วนแก่แบบสอบถามทุกข้อจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดดังนี้

พฤติกรรม	: ปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติบ้าง	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติน้อยที่สุด
น้ำหนัก	: 5	4	3	2	1
 - 2.4 เมื่อให้นำหนักแล้วนำไปหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของทุกข้อย่อย
 - 2.5 เสนอข้อมูลที่เก็บได้จากแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยมีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.56 -5.0	หมายถึง	จำเป็นมากที่สุด ปฏิบัติมากที่สุด	เห็นด้วยอย่างยิ่ง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.56 -4.55	หมายถึง	จำเป็นมาก ปฏิบัติมาก	เห็นด้วย มาก
ค่าเฉลี่ย	2.56 -3.55	หมายถึง	จำเป็น ปฏิบัติบ้าง	ไม่แน่ใจ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.56 -2.55	หมายถึง	จำเป็นน้อย ปฏิบัติน้อย	ไม่เห็นด้วย น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.0 -1.55	หมายถึง	จำเป็นน้อยที่สุด ปฏิบัติน้อยที่สุด	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง น้อยที่สุด

2.6 นำแบบสอบถามจาก 229 ฉบับ มาจัดเป็นโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กแล้วเลือกมา 100 ฉบับ แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง 50 ฉบับ และขนาดเล็ก 50 ฉบับ โดยวิธีสุ่มแบบ Stratified Random Sampling ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาททางวิชาการของโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็กในบทบาทที่ปฏิบัติจริง โดยการทดสอบค่า ไคสแควร์

สถิติที่ใช้ในการคำนวณ

1. ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักคำตอบจากสูตร ¹

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 2, วรรณคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2513), หน้า 41

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยของคะแนนนำหนักคำตอบ

f = ความถี่ของคะแนน

X = คำนำนำหนักคำตอบเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1

N = จำนวนคำตอบทั้งหมด

2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ¹

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N = จำนวนตัวอย่างประชากร

X = คะแนนดิบ

f = จำนวนผู้ตอบในแต่ละช่อง

3. การทดสอบค่า ไคสแควร์ ²

$$\chi^2_{[df]} = \sum \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right]$$

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $\chi^2_{[4]} = 9.49$

f_o = ความถี่ของจำนวนผู้ตอบจากโรงเรียนขนาดกลาง

f_e = ความถี่ของจำนวนผู้ตอบจากโรงเรียนขนาดเล็ก

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 128.